

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 > — >
Negyedévre . 5 > — >
Egy óra . . 1 > 70 >
Egyes szám ára 8 fillér.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
kir. itélőtábla épületével
szemben,

hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
fólszólások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szerkesztésével
illető mindenképen
intézendők.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.

Allamosítás darabonként.

Pécs, 1900. június 25.

Nagy harc folyik mostanság a szabadelvűpárt különböző árnyalatu elemei között ama kérdés körül, vajjon történeti rendszerváltozás Széll Kálmán kormányra jutásával, vagy az új kormányelnök vezetése alatt is maradt minden a régiben. Nehéz is ezt a kérdést úgy általánosságban eldönteni, mert annyi kétségtelen, hogy a Bécs felé hajladozásban semmi változás nem észlelhető, a gazdasági közösség fenntartását Széll Kálmán is megcsinálta éppen úgy annak törvényes előfeltétele, az osztrákok alkotmányos hozzájárulása nélkül, mint azt megcsinálta volna Bánffy báró, az u. n. pragmatikus közösgyűlések Széll Kálmán éppen úgy fenn fogja tartani a hatvanhetes közjogi rend alapfeltétele, az osztrák alkotmányosság nélkül, mint az esetleg fenntartotta volna Bánffy Dezső.

A belpolitikai téren azonban félreismerhetlenül észlelhető a rendszerváltozás; nem is annyira a kormányzati tényekben, mint abban a szabadabb mozgásban, őszintébb hangban, a mely a kormánypárti sajtó organumaiban jut kifejezésre. Széll Kálmán előtt pl. valóságos zászlóárulás számba ment volna, ha egy kormánypárti ujság azt merte volna hirdetni, hogy az allamosítás nem egyedüli csálhatatlan eszköze a közigazgatás javításának s hogy az ész-

lehető közigazgatási bajoknak nem kizárólag a törvényhatósági önkormányzat képezi a kuforrását.

Hasztalan erősködtek az ellenzéki lapok a mellett, hogy a közigazgatás helyes menete teljesen független attól a kérdéstől, vajjon a tisztviselők kormányhatósági kinevezés, vagy törvényhatósági választás útján nyerik-e mandátumaikat; hasztalan bizonyították ennek igaz voltát azzal, hogy az a törvényhatósági választás a valóságban ugyanis a kormány döntő befolyása alatt történik, a megválasztott tisztviselők sorsa ugyanis már teljesen a kormány kezében van, sőt jó részüket máris a kormány bizalmi embere nevezi ki: mégis a kormány lapjai azok, a melyek közigazgatásunkat minden kritikán alólinak hirdetik; nem attól függ tehát a közigazgatás megjavítása, hogy a személyeket kik választják meg, hanem attól, hogy jót választanak s magának az anyagi közigazgatásnak a rendszerét helyesen állapítsák meg.

Most azonban már tekintélyes hangok emelkednek a kormánypárt sajtójában is, a melyek ennek az ellenzéki álláspontnak igazat mernek adni, mint ez a „Politikai Hetiszemle” tegnapi vezető cikkelyéből is kitűnik, mely határozottan kimondja, hogy *„nem is a kinevezési vagy választási rendszer kérdésén mulik az adminisztráció javítása.* Mert az adminisztráció lehet jó is, lehet rossz is mind a két rendszer mellett. Széll Kálmán egyet for-

ditott a dolgon és azt mondja, hogy előbb csinálók jó adminisztrációt, aztán döntsünk, hogy kinevezett, avagy választott tisztviselők vigyék-e a közigazgatást.

Vége hát egy őszinte szó az ellentáborból, ez azonban halomra dönti azt az egész érvelést, a melylyel az allamosítás hívei eddig álláspontjukat védelmezték. Az ellenzék ama vádjával szemben, hogy az allamosítás csupán a kormány hatalmi terjeszkedésének vágyára vezethető vissza, azzal védekeztek, hogy ilyes szándék távol áll tőlük és a kormánytól, hanem szükségesnek tartják az allamosítás behozatalát azért, mert a választási rendszer fenntartásával lehetetlen jó közigazgatást teremteni. Nos erre most rácsafol maga a centralista Pol. Hetiszemle, a mikor azt mondja, hogy Széll Kálmán előbb fogja megcsinálni a jó adminisztrációt és csak azután veti föl a kérdést, vajjon azt a megteremtett jó közigazgatást kinevezett, vagy választott tisztviselőkkel folytassák-e?

Ha tehát abban megegyezünk valamennyien, hogy jó közigazgatást lehet csinálni választott tisztviselőkkel is, akkor miféle helyes indoka marad meg az allamosításnak? Mert a felől sem uralkodhatik véleménykülönbség, hogy az ezredéves választási rendszer a nemzet vérében gyökerezik s e mellett még ez képezi az egyetlen kézzelfogható, reális biztosítékát annak, hogy szerencsétlen közjogi helyzete-

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

A téboly után.

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

Irtta: Hegyháti.

Asszonyom!

Nagyon jól tudja, mint kerültem az a—i tébolydába, a hol egy emberöltőnek tetsző évet töltöttem. Nem hasogatom fel a még mindig sajtó sebet azzal, hogy felsoroljam azon teméntelen lelki gyötrelmeket, a melyekkel gyengéd női lelke engem a »gyógyíthatlanok» siralomházába bejuttatott.

Nem panaszkodom, nem. Ott voltam egy hosszú éven át a »gyógyíthatlanok» között és ime nem voltam »gyógyíthatlan», mint azt a jó barátok állították, kik talán csupa részvét hajhászattal siránkoztak kétségbeejtő helyzetemen, azután bizonytalán kacagtak hóbortos ötleteimen.

Igen, asszonyom. Tegnap óta künn vagyok ismét az életben. A tébolyda főorvosa kimondta rólam, hogy: gyógyult és szabad voltam.

Azon az emlékezetes napon, emlékszik még reá? Én igen. A midőn azt . . . azt az átkozott férfi szörnyeteget, kit lelkem mélyéből gyűlöltem, kit megvettem, mint egy

lompos gazdátlan kóbor ebet, ott találtam pihegő keblén, azt az ajkat csókolni a mely egy félórával előbb sirig, még azon túl is örökké tartó szerelmet, hűséget esküdött nekem, akkor, igen akkor borult be elmém. Hogy mit tettem, nem tudom. De nem öltem, nem. Őni bűn; gyilkolni kárhozat. A nemes lélek nem szurja le gyalázatának okozóját, boldogságának orgyilkosát. Nem. De maga ölt, megölte lelkemet, boldogságomat.

Azt hittem, hogy örök sötétség borul elmémre. Nyugodtan léptem az előhalottak közé, hogy soha többé boldog embert ne lássak; hogy ott legyek egy . . . két . . . tíz . . . husz évig; hogy ott kell kimulanom az örültek jajveszékő ordításának és félelmetes kacagásának khaosza között; hogy ott lesz ravatalom a hullaház márvány asztalán, elfeledve mindenkitől, hiszen, a kit végzete oda juttat, már életében is halott.

Maga is elteleedett édes jó asszonyom, a mikor hóféhér karjaival oda vont almavirág szín keblére s édesdeden sugta fülembe: szeretsz? szeretlek . . . Oh, mi boldog voltam én akkor. Boldoggá tett az az örjöngő, végzetszerű szerelem. Igen, végzetszerű. Megtagadtam a maga misztikus szerelmeért hitvest, gyermeket. És elért a végzet sujtó keze. Szerelmem bűnös volt, bűnhődni kelle, irtóztatón, fájón, keserűn.

Miért? Mert szerettem, mert magát sze-

rettem. És maga örömet lelte az én végtelen szerelmemben, annak idealisztikus, féktelen megnyilatkozásában; hízelt lelkének, hogy a porig alázkodik meg előtte, hogy dicshimnuszokat zeng bájának a toll embere; hízelt lelkének, hűségének, hogy elhagyta önért hitvest, gyermeket és követtem lépteit, mint hűséges eb. És a mikor már ott hevertem lábai előtt, tehetetlenül vergődve, a mikor már minden férfiaságtól megfosztva mint nyomorult pária vergődtem a csapdában, a melyet oly ördögi kéjszomjával, lelketlenül állított fel nekem, kacagva fordult el tőlem, félre rugott, mint az utca rögét, azután gyönyörködött tájfalomban. Miért nem jött a tébolydába? Ott színről-szinre láthatta volna áldozatának kínos vergődését a téboly gondolatával. Hűségének elég tétetett, hát elhagyott; megunt, hát elfeledett. De jól van ez így nagyon.

Igen, drága jó asszonyom, most itt vagyok ismét az élők között. Lelkem sokat szenvedett, de nem tört meg. Van Isten, pokol, tulvilág. Igen van. És Isten nem hagyott el. Visszaadta elmémet, pedig nem ő vette el. Maga borított lelkemre borzongó sötétséget, önzésével, szivtelenségével s mert lelkem nemesebb, finomabb volt az önénél, hát elborult. A durva önkény eltiporta, meggyalázta a tiszta lelket, de az Istennek mindenhatóságával phoenixként kelt fel hamvaiból,

tünk mellett egész alkotmányunk egyetlen tollvonással eltörölhető ne legyen.

Hogy a magyar nemzet zöme, dacára a hatalmi nyomással mesterségesen csinált hivatalos közvéleménynek, ragaszkodik a választási rendszerhez, az kétséget nem szenved s ez nem is lehet szabadságszerető nemzetnél másként; mire való hát akkor az államosítás erőltetése? Mert hogy erőltették a múltban és erőltetni fogják a jövőben, az is bizonyos.

A multa nézve a Pol. Hetiszemle is konstatálja, hogy *»darabonként, egyenként, közigazgatási szakaszonként már igen nagy mértékben államosítottunk.* A községi közigazgatást is olyan közel hoztuk a központi állami hatalomhoz, hogy az állami befolyás a községi ügyek vezetésében is túlnyomóan érvényesül. Bizony az már nem is lesz olyan nagy dolog mikor egy napon arra ébredünk, hogy a közigazgatás államosítva van.

A jövőre nézve pedig azt vitatja az érintett cikk, hogy most lenne legalkalmasabb időpont a közigazgatás végleges rendezésére (értsd: államosítására), mert az egyes politikai pártok nem igen érdeklődnek a közigazgatási rendszerek iránt. Abban a nagy lethargiában, a melyben most az egyes pártok leledzenek, a közigazgatás rendezésének kérdéséből nem csinálnának pártpolitikai vagy hatalmi kérdést.

Ez az egész eljárás és taktika nagyon jellemző arra az intencióra nézve, a mely az államosítókat vezérli. Eddig darabonként, egyenként, szakaszonként nyirbálták az autonómiát, mint a lágyszivű gazda a kuttyája fülét, hogy ne fájjon neki annyira; a jövőre pedig felhasználandónak vélik a pártok lethargiáját, hogy egészen eltüntessék a föld színéről az autonóm közigazgatást, a melyről maguk is elismerik, hogy az nem mindig okvetlenül rossz ám.

Hát tisztelt államosító uraim, nem

És most, hogy ámbár kiméltlenül, elmondtam azt, a mit elmondani akartam, ne vegye zokon egy kérésemet.

Ha szépségének szirmai hullani fognak s az udvarlók és jó barátok himesebb lepke után futkosva, kerülni fogják; ha körül veszi a feledés hideg fagya és az emberekben csalódott lelke már minnek sem örül; ha fájó magányában, emlékeit nézegetve, szemeiből a rég mult ifjuság boldog nyara könnyet facsar és nem lesz, ki azt lecsokolja; ha álmatlan éjszakáin felcsillámlik fakó szemeiben a bánat vigasztaló könyve; ha a kór betegágyba dönti s idegenek veszik körül, nem lesz, ki részvétellel legyen hozzá, ki lázperzselt ajkát megvédvesitné: akkor, akkor hívjon engem, és én feledek mindent, mindent.

Elteledem, hogy kigunyolt, kikacagott, porig alázott a profán világ előtt; elteledem, azon, egy öröklétnék tetsző év tenger kinjait és odaborulok lábai elé, hogy ismételjem azt az esküt, a mely megtörte lelkemet, a mely emberöltőre való bánat és könynek lett forrása és a melyet az átszenvedett pokoli kinok és gyötrelmek dacára is szentül, hiven megtartottam, hogy: szeretem és szeretni fogom örökké . . . örökké . . .

És most, az Ég vele asszonyom. Utaink elváltak, de bizom az Isten végtelen irgalmában, hogy azok valamikor még találkozni fognak . . .

A viszontlátásig, ide lent, avagy ott fenn . . .

veszik észre milyen veszedelmesen hasonlít ez egy kis éjjeli betöréshez, mely a ház-nép álmát használja föl legbecsesebb családi kincsének az eltulajdonítására!

Ügyvédi nyugdíjintézet.

(A pécsi ügyvédi kamara rendkívüli közgyűlése.)

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. június 25.

Az ország ügyvédi közvéleményét s az ezt kifejezésre juttatni hivatott ügyvédi kamarákat ez idő szerint élénken foglalkoztatja az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet létesítésének kérdése. Régi már az óhaj az ügyvédi kar körében, hogy létesítsék olyan alap, a mely megmentse a munkaképtelenné vált ügyvédek s az elhaltak családjait a végső nyomortól s különös jelenség, hogy a mai általános irányzat mellett, mikor a kormány és törvényhozás minden egyéb foglalkozási ág munkásait nemcsak erkölcsileg, pozitív intézkedésekkel, de még állami hozzájárulással is támogatja ily irányu törekvések elérésében, éppen csak az ügyvédi kar az, mely ily támogatásban nem részesül, sőt minden akciója, a mely arra irányul, hogy nyugdíjintézményét pusztán a saját erejéből megteremthesse, a kormánytól bürokratikus formák leple alá rejtőző ellenszenvre talál.

Husz évi küzdelem gyümölcsét képezte az a nyugdíj szabályzat, melyet a budapesti ügyvédi kamara nagytehetségű titkára Nagy Dezső dr. egy országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet tárgyában kidolgozott s a budapesti ügyvédi kamara a mult év június havában megtartott közgyűlésen egyhangú lelkesedéssel elfogadott. Ez a szabályzat a nyugdíjintézet létesítését akként kontemplálja, hogy az abba való belépést az ügyvédi kamarák saját tagjaikra nézve kötelezőleg a saját közgyűlésükön határozzák el. A mely kamara tehát a nyugdíjintézethez való csatlakozását közgyűlésileg kimondotta, annak tagjai valamennyien tagjai lennének a nyugdíjintézetnek is és fizetnek az évi 30 forintban megállapított nyugdíjárulékot, melynek ellenében minden egyes ügyvéd tíz évi tagság után munkaképtelensége esetén nyugdíjat, az öt évi tagság után elhalt ügyvédek özvegyei pedig özvegy-ségük tartamára, vagy ilyenek nem létében gyermekeik 18 éves életkorukig ellátást élveznének a szabályzathoz csatolt táblázatok szerint számított összegekben. A nyugdíjintézet kötelekébe belépett ügyvédi kamara a tagjai után járó nyugdíjárulék pontos beszolgáltatásáért mint testület vagyoniilag felelős, azok a kamarai tagok azonban, aiktől az évi illetmény be nem hajtható, ha az nekik el nem engedtetett, érdemtelenég címén törölhetők a nyugdíjintézet tagjainak sorából; mégis a kamarai tagok létszámának legfeljebb 10 százaléka nyilvánítható érdemtelennek.

A főbb vonásaiban itt ismertetett szabályzattól azonban az igazságügyminiszter megtagadta a jóváhagyást s ezt főleg azzal okolta meg, hogy az ügyvédi kamarák nincsenek jogosítva tagjaikra nyugdíjilletményt kivetni s így a csatlakozást kimondó közgyűlési határozat nem is szülhet kötelezettséget az egyes tagokra nézve a nyugdíjárulék befizetésére.

Ez a miniszteri határozat újabb akció megindítására sarkalta a budapesti ügyvédi kamarát, a mennyiben folyó évi rendes közgyűléséből újra felterjesztette az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet alapszabályait az igazságügyminiszterhez, kérvén, hogy azt rekonszideráció tárgyává tenni s jóváhagyólag tudomásul venni sziveskedjék; egyben pedig megkereste az ország összes ügyvédi kamaráit, hogy akcióját támogassák.

E megkeresés folytán a pécsi ügyvédi kamara tegnap Erreth János kamarai elnök el-

nöklete alatt szépen látogatott rendkívüli közgyűlést tartott, melyen Pleininger Ferenc kamarai titkár, mint előadó ismertette az ügy előzményeit, a Nagy Dezső dr. által kidolgozott nyugdíj szabályzatot, az igazságügyminiszternek erre hozott határozatát, a budapesti ügyvédi kamarának erre tett újabb felterjesztését s a társ kamarákhoz intézett megkeresését s végül pedig előterjesztette a kamarai választmánynak erre vonatkozó határozati javaslatát.

Ez a határozati javaslat a jelen voltak általános helyesléssel találkozván, a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel kimondotta, hogy az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet mielőbbi létesítését elodázhatalan szükségnek tartja; a budapesti ügyvédi kamara által az igazságügyminiszterhez felterjesztett nyugdíj szabályzathoz elvileg általánosságban hozzájárul s ez értelemben az igazságügyminiszterhez a maga részéről is felterjesztést intéz, a melyben kéri, hogy az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetnek a budapesti kamara által felterjesztett alapszabályait jóváhagyólag tudomásul venni, de egyúttal az országgyűléstől oly törvény meghozatalát is sürgősen kieszaközölni méltóztatassék, amely az ügyvédi kamarákat feljogosítja tagjaikra nyugdíjilletményt kivetni, továbbá elrendelje, hogy a kamarai illetményeket, köztük a nyugdíjilletményt is, a közadokkal együttesen ugyanazon állami közegek hajtsák be, mert ez a kereskedelmi és iparkamarai illetékekre nézve történik s végül kimondja, hogy azok a kamarai tagok, a kik bizonyos időn keresztül a kamara irányában fennálló tartozásuknak eleget nem tesznek, ha csak a kamara által ennek teljesítése alól különös méltánylást érdemlő okokkal fogva felmentve nem lettek, az ügyvédi lajstromból törölhetők legyenek.

Ha az ország valamennyi kamarája, vagy azoknak csak túlnyomó tekintélyes része is oly egyértelműséggel siet a budapesti ügyvédi kamara akciójának támogatására, mint ezt tette a pécsi kamara, akkor annak a bürokratikus fölfogásnak, amely a kormányt e kérdéssel szemben elfoglalt álláspontját jellemzi, meg kell hajolnia az erőteljesen megnyilatkozó ügyvédi közvélemény súlya előtt; mert lehetetlen, hogy ez tudatára ne ébredszze az igazságügyi kormányt annak, hogy ezen kérdés megoldását elfojtani, elodázni nem lehet, hanem hogy ezen a ponton magasabb államférfiúi fölfogásnak kell érvényesülnie, a mely tisztában van azzal, hogy egy oly nagy erkölcsi és szellemi tökélet képviselő testület, mint az ügyvédi kar, nemcsak megérdemli a támogatást anyagi existenciájának biztosítására irányuló törekvéseiben, de szociálpolitikai s igazságügyi magasabb érdekek egyenesen meg is követelik, hogy az államhatalom örömmel ragadja meg az alkalmat a közreműködésre egy oly intézmény létesítésénél, a mely nagy hivatást leszen teljesítendő a mindenek fölött veszedelmes szellemi proletariatus terjedésének megállításában.

Pécsi egyházi zene-egyesület.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. június 25.

Tegnap, vasárnap, délelőtt feltizenegy órakor a városháza közgyűlési termében tartotta alakuló gyűlését a pécsi templomi zene-egyesület. Az alakuló gyűlés rendkívüli érdeklődés mellett folyt le s megjelentek azon városunk társadalmi előkelőségei, zenei és dalművészeti vezérlő férfiai. A megjelentek között ott láttuk: Molnár Kálmáné, Jánossik Bélané, Chinorányi Iza, Éhn Emilia, Tomának Paula, Reberics Giza, Remesberger Eugénia Mussong Józsa és Németh Melánia urhölgyeket. Továbbá Balogh Károly, táblai tanácselnököt, Sey László kir. tanácsost, Kindl József vezérigazgatót, Ternovszky Alajos helyettes pénzügyigazgatót, Mutschenbacher Viktor jogakadémiai tanárt, Ciglányi Béla kir. táblai bírót, Ágh Timót dr.

főgimn. tanárt, *Dischka Győző* főreáliskolai igazgatót, *Gallowich József* főreáliskolai tanárt, *Németh Béla* ügyvédet, *Buzássy Ábel* főgimn. tanárt, dr. *Jellasi István* orvost, *Koharits Nep. Jánost*, *Haksch Lajost*, *Jánossik Béla*, püspöki számtartót s még többeket a világi és egyházi körökből.

Féltizenegy óraker sűrűn megteltek a közgyűlési terem padjai s az alakuló gyűlés kezdetét vette.

Bitter Illés főgimnáziumi tanár, ez az ékeseszédű, szeretetreméltó fiatal pap, kinek fáradhatatlan buzgóságánál csak a szerénysége nagyobb, nyitotta meg az alakuló gyűlést, szívélyesen üdvözölve a megjelent hölgyeket és urakat ama magas szeszme nevében, melynek megvalósítására most egybegyűltek. Két hatalmas szárnya van az emberi léleknek — kezdte magas, emelkedett szellemű beszédét — két eszköz arra, hogy az emberi szív a földi salaktól megtisztuljon: a vallás és a művészet. A vallás végtelenségről szól; a művészet érzéki formában sejteti velünk a végtelent. Az abszolút szép átsugárzik a véges anyagban a művészetben s érezzük, miként érezte Mózes az égő csipkebokornál, hogy *közlebb hozzánk az Isten!* Királyi fenséggel simul a művészet a valláshoz s épen ezért a katolikus vallás mindenkor istápolta a művészeteket; de egyszersmind óvta is, hogy magas céljuktól el ne térjenek. Különösen a zenénél volt ez szükséges, a mi közös emberi kincs s oly szoros összefüggésben van érzéki valónkkal. Ezért kodifikálták az egyházi zene szabályait. Az ismeretlen tágas birodalmában a hogy a végtelen felé haladt a zene; a mikor a ritmus törvényei, a modern skálák, az érzelmek árnyalására alkalmas hangszerek alkalmazották a zenét, az egyház ezt az instrumentális zenét bevitte domjaiba, hogy a közös ügynek, az Isten dicsőségének szolgáljon s igazán egyházi zene legyen, hogy az Istenhez felemeljen, mint ezt 1870-ben IX. Pius pápa is kijelentette. Városunkban sok éven át nélkülöztük a magasabb zenei művészet áhitatos óráit a templomokban, miként hiába kereste Hágár a pusztában az üdítő harmatcseppet. Egyszerre felszakadt a jajszó s örvendéses viszhang kélt utána. A többit tudjuk. Panaszszavunk, kérelmünk eljutott kegyes főpásztorunkhoz, a megyéspüspökhöz . . .

Lelkes éljenzés hangzott ekkor fel s a szónok folytatta:

— Kérő szavunkat meghallgatta; jogosnak, méltányosnak és igazságosnak találta, hogy az instrumentális zenével dicsőíthessük a Mindenhatót s ezt tennünk meghatározott napokon a székesegyházban is kegyesen megengedte . . .

Ismét lelkes éljenzés éltette *Hetyey Sámuel* megyéspüspököt, a szónok pedig erre kifejtette, hogy két feltétel szükséges ehhez; első, hogy a megkezdett uton tovább haladjanak, a másik pedig, hogy az erre vonatkozó mozgalom állandósítsassék. E célból hívta össze az előkészítő bizottság a mai gyűlést.

Első teendő, hogy e gyűlés vezetésére elnököt válasszanak. Ajánlja elnökül *Sey László* kir. tanácsost.

Sey László éljenzés között elfoglalván az elnöki széket, megemlékezik *Dischka Győző* főreáliskolai igazgató és *Ciglányi Béla* kir. táblai bírónak s *Molnár Kálmán* urhölgynek az ügy érdekében eddig kifejtett fáradhatatlan buzgóságokról és érdemeiket meleg szavakban méltatja, mit az ülés lelkes éljenzéssel kísér.

Kiss József főreáliskolai tanár, a gyűlés jegyzőjéül egyhangulag megválasztván, következtek az alapszabályok, a melyeket *Bitter* olvasott fel.

Az alapszabályok első pontja az egyesület címéről szól. A tervezet az egyesület címét »Pécsi templomi zene-egyesület«-nek kontemplálta; de a gyűlés *Mutschenbacher* Viktor indítványára — *Ciglányi Béla* hozzászólása

után — a címet »Pécsi egyházi zene egyesület«-nek mondta ki.

A második szakasz az egyesület céljáról szól; a hangszeres zenés istentiszteletek rendezését jelölve ki célul.

A harmadik szakasz szerint az egyesület székhelye Pécs. MASHOL — az egyházmegye területén — felkérésre közreműködhetik; azon kívül azonban mint testület, nem szerepelhet.

A negyedik szakasz szerint erre eszközei: szellemileg a zene és ének művelése; anyagilag a tagdíjak és adományok.

Az ötödik szakasz szerint az egyesület tagjai: tiszteletbeliek, alapítók, rendes és működő tagok. Az alapítói díj 200 korona. Rendes tagok díja három évre évi 4 korona.

A hatodik szakasz a tagok jogairól és kötelességeiről szól.

A hetedik szakasz a tagság megszűnésével foglalkozik.

Ternovszky Alajos indítványára itt kimondták, hogy a tagság a tagnak Pécsről való elköltözésével is megszűnik.

A nyolcadik szakasz az egyesület vezetéséről szól. Az egyesületnek 1 elnöke; 3 tagu elnöki tanácsa; 1 titkára; 1 pénztárosa és 1 karmestere van. Felettük rendelkezik a közgyűlés. A választmány tíz tagból áll. A választmány választja a tiszteletbeli tagokat és a karmestert. Rendes közgyűlés minden 3 évben tartandó.

Ternovszky Alajos indítványozta itt, hogy az egyesület vagyonának elhelyezéséről esetrelétre a választmány gondoskodjék. Ezt a közgyűlés jóváhagyta.

Az alapszabályzat többi részét változatlanul elfogadta és jóvá is hagyta a gyűlés s azt most jóváhagyás végett felterjesztik a belügyminiszterhez.

Következett az egyesületi elnök megválasztása. *Bitter Illés* szerint oly egyént szükséges az egyesület vezetésére megnyerni, ki úgy társadalmilag, mint a zenei érzéket tekintve, az egyesületet nemes céljai elérésére vezetheti. Ajánlja tehát elnöknek *Erreth Jánost*.

A gyűlés lelkes éljenzés között választotta meg erre elnökévé *Erreth János* ügyvéd-kamarai elnököt, a Katolikus Kör alelnökét.

Az elnöki tanács tagjaiul *Sey László* indítványára *Ciglányi Béla*, *Dischka Győző* és *Bitter Illés* választottak be.

Az egyesület titkárává a gyűlés *Schmidt Boldizsárt*, pénztárosává pedig *Kiss Ernőt* választotta meg.

Az előkészítő bizottság javaslatához képest a gyűlés az egyesület választmányába dr. *Ágh Timót*ot, *Haksch Lajost*, *Horváth Antalt*, dr. *Jobszt Lászlót*, *Kindl Józsefet*, *Kiss Józsefet*, *Koharits Nep. Jánost*, *Pleininger Ferencet*, *Reberics Imrét* és *Sey Lászlót* választotta be.

Sey László ekkor utalva az előkészítő bizottság fáradhatatlan működésére és fényes sikereire, kérte a megjelenteket, hogy kövessék e példát az egyesület felvirágoztatása érdekében s köszönetet mondva az érdeklődésért, az alakuló gyűlést egynegyed tizenkét óraker bezárta.

Hangverseny a Zsinkó-émlék javára.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. június 25.

Alig két-három éve annak, hogy *Zsinkó* bácsi — mert mindnyájan csak úgy hittuk — az az Isten szíve szerinti pap lehunyta szemeit örök álmra, boldog álmra. A nagy harang gyászos hangja Pécs város szívéig hatott s az emberek szemében könnyült. A vésznek híre gyorsan terjed s néhány pillanat alatt szárnyra kelt a szomorú való, hogy meghalt a szegények és árvák atyja, a szegény diákok jótévedője. És a harang kongott-bongott fájón, szomorúan . . .

Hogy ki volt a *Zsinkó* bácsi, mindenki tudja. Hogy Pécsnek, sőt a magyar társadalomnak egyik legtevékenyebb, egyik legnagyobb alakja volt, az elvitázhatlan. Nézzünk szét Pécs mai társadalmán, annak ifjabb generációján s hány oly agilis tagjára akadunk annak, a ki az Isten és *Zsinkó* bácsi kegyelméből lett emberré, hasznos, talán nélkülözhetetlen egyede a társadalomnak. Ez volt *Zsinkó* bácsinak, mint Magyarország, mint Pécs város polgárának a legkitűnőbb érdeme. Ez az a motívum, mely a *Zsinkó* emlék alapjául szolgál. Pécs társadalmát, közönségét áthatotta e motívum, melynek számtalan finom árnyalata van s megindult a mozgalom annak minden körében, hogy a szerény férfit emlékének megörökítse.

A pécsi zirc-ciszterci római katolikus főgimnázium, melynek — értve az ifjúságot — nem volt még nagyobb jótévedője a halhatatlan nevű kanonoknál, hogy lerója háláját és kegyeletét elvesztett jótévedője iránt, hogy emlék felállításához, ha többel nem is, legalább filléréivel hozzájáruljon, tegnap a Kath. Kör. dísztermében a *Zsinkó*-émlék javára hangversenyt adott beléptidij mellett.

Volt alkalmunk ismertetni a hangverseny műsorát s most, mikor azt már végig élveztük, csak dicsérettel szólhatunk ismét arról, annak minden egyes pontjáról. Méltó eszköz volt az a kitűzött nagy nemes cél elérésére, megvalósítására. Ha többet nem is talán, de egy követők is illesztettek abba az emlékebe, mely hivatva lesz *Zsinkó* bácsi jótékonyágát, hazafi és papi erényeit a késő utókornak hirdetni.

A koncertről már fentebb elmondunk kritikánkat általánosságban. Nem feladatunk, hogy a program minden egyes pontjához kiváló megjegyzéseinket fűzzük, csak azon számokról fogunk különösen megemlékezni, melyek a fényes közönséget teljesen magukkal ragadták. *Csernits Jenő* szavalt nagy hatással *Váradi Antaltól* az »Örökkévalóság«-ot. Rögtön e mélyen átértett és finoman kidolgozott szavalt után fenomenális tetszést aratott a főgimnáziumi énekkar nemzetközi népdal egyvelegével. Kiemelkedő részét képezte a műsornak *Ouverture*, *Donizettinek* »Az ezred leánya« című művéből, melyet a főgimnázium zenekara adott elő szép tudással, kitűnő figyelemmel. Majd az énekkar magyar népdalait ismételtette meg a közönség.

A koncert anyagi s szellemi sikere egyformán nagy volt. A szellemi sikerről már beszéltünk, az anyagi siker megismertetéséhez elég kommentár a felülfizetések s a jövedelem kimutatása, melyet a következőkben adunk:

Felülfizettek: *Poszek Vilmos* 2 k., *Számobil István* 60 fill., *N. N.* 50 fill., *N. N.* 1 kor., *Spies János* kanonok 3 kor., *N. N.* 1 k., *N. N.* 10 fill., *N. N.* 20 fill., *N. N.* 40 fillér, *Mattyasovszky Jakab* 7 kor., *N. N.* 2 korona, *Kammerer Ferenc* 1 kor., *Erreth János* 7 kor., *Steuermann Pál* 2 korona, *Kradéh Károly* 4 kor., *N. N.* 1 kor., *N. N.* 10 fill., *N. M.* 10 fill., *Dömötör Adél* 2 kor., *Apor Lipót* dr. 5 kor., *Kosztka György* 2 kor., *Incédy Dénes* 20 kor., *Bodó Aladár* dr., *Mócs Szaniszló* dr., *Buzássy Ábel*, *Greksa Kázmér* dr., *Nemes Ti-vadar*, *Károly Ignác*, *Légár Hugó*, *Ágh Timót* dr. 2—2 kor., *Zalai Mihály* 20 kor., *Gyikos Péter* 10 kor., összesen: 108 kor. Az összes jövedelem a 400 koronát meghaladja.

Negyvenéves ovoda.

A »Pécsi Jótékony Nőegylet« ovodájának ünnepélye.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. június 25.

A »Pécsi Jótékony Nőegylet« ovodája tegnap délelőtt tartotta meg a nőegylet helyiségeiben negyvenéves fennállásának ünnepét, mely nemcsak a fiatal, zsenge koru gyerme-

kek poétikus ünnepélye volt, hanem örömmel ünnepelt a szülőknek is, kiknek itt nyílt alkalomuk piciny gyermekeik szellemi fejlődésének első lépéséről meggyőződést szerezni.

A délelőtti ünnepet megelőzőleg reggeli kilenc órakor *Cseh Marianna* alapítványi hölgy, a Pécsi Jótékony Nőegylet részéről *Hinka Lászlóné* egyleti alelnök, *Haidecker Jánosné* a pécsi jótékony nőegylet választmányi tagja az »Izraelita Nőegylet« részéről *Lenkei Lajosné* üdvözölték küldöttségileg *Szigriszt Ferencet*, az ovoda megalapítóját, ki könnyes szemekkel s remegő hangon köszönte meg a hölgyek küldöttségének üdvözlését, mely még talán nem ért méltóbban embert, mint a jó öreg *Szigriszt bácsit*, ki a tyai szeretettel, faradságot nem kímélve, negyven év óta szolgálja áldásdus működésével a kicsinyek fejlődésének ügyét s még ma is, mint nyugalmat érdemlő öreg ember, örökké ott van az ő kisdedei között, kiknek gyűgő hangját, vidám énekét már nem is tudná talán nélkülözni.

Közvetlen az ünnepély megkezdése előtt érkezett a távol levő *Sávell Kálmánné* nőegyleti elnök, következő szövegű üdvözlő távirata: »Negyvenéves sikeres fáradozásaidhoz gratulál szívből *Sávellné*«.

A tulajdonképeni ünnepély, mely a nőegylet helyiségeiben szülőkkel és érdeklődőkkel zsúfoltt terem előtt zajlott le, pontban féltizenegy órakor vette kezdetét. A nőegylet színpadán voltak elhelyezve az ünnepi ruhákba öltöztetett kis leányok és fiúcskák, míg a csoportozat közepén magyar népviseletbe öltözött gyermekek alkották a poétikus látványt nyújtó élőképet s koszorúzták meg *Ő Felsőge szobrát*. Majd valamennyi gyermektörzsből csendesen, áhitatra ragadón tört elő egy gyermek imaének hangja, melyet az öreg *Szigriszt bácsi* kísért harmoniumon, ki valóban méltó keretre talált az ő szeretett apróságai, a sok pálma, babér és délszaki növény között, míg a falakat *Cseh Marianna* alapítványi hölgy és *Sávell Kálmánné* nőegyleti elnök arcképei díszítették. A gyermekek »magyar csoportjában« résztvettek: *Kött Hilda, Piribauer Pista, Tihanyi Ilonka, Schwartz Béla, Ifkovits Katinika, Müller Imriske, Richter Mártha, Döry Ervinke, Döry Ilike, Hirschfeld Andor, Kohn Margit, Habler Margit és Weiss Ferike*.

Majd a »Vendégek üdvözlése« című alkalmi ovoda-versikét mondotta el igen kedvesen *Lengyel Margitka* s a műsor első számát az »Isten hozta« című dallal fejezték be a gyermekek.

Ezután *Ciöl Józsa* ovónő *Rónaky Kálmán dr.* által írt negyvenéves ovoda-történetet olvasta fel, melyet nagy érdeklődéssel hallgattott végig a közönség, mely különösen *Szigriszt bácsi* nevének említésénél mindannyiszor lelkes, viharos eljenzésben tört ki s midőn a felolvasó, úgy a jótékony nőegylet, valamint *Szigriszt bácsira* kérte az Ég áldását a felolvasás befejeztével, a kis gyermekek a közönséggel versenyt kiáltották a lelkes »Éljen!«-t. Ezután a délelőtti program többi számai gyors egymásutánban peregtek le.

»A király« című versikét kedvesen szavalta el *Müller Imriske*, utána ének következett. Majd »Az ország címere« című verset igazi magyaros lelkesedéssel mondta el *Ifkovits Katinika*. Az »Ald meg Isten ezt a hazát« című dalt énekelték ezután a gyermekek, kik valami sajátságos, vérpezsdítő emelkedettséggel énekeltek s szinte kigyultak piciny orcáikon a lelkesedés rózsái, mert hiszen e hazafias dal dallama a »Kossuth nóta« volt, melyet viharos, szünni nem akaró tapsal jutalmazott a közönség. »A nemzeti zászló«-t mondotta el *Schwarz Béla* azután s a műsor harmadik száma szintén énekkel nyert befejezést. Legérdekesebbnek mondható a program negyedik pontja, az alkalmi párbeszéd, melyet *Habler Margit* és *Weiss Ferike* adtak elő bámulatos precizitással, fennakadás nélkül s dacára a sok őket bámuló bácsi és néni jelenlétének, bátran, minden félelem nélkül mondták el

párbeszédüket, melyet kedves, poétikus s főleg nem könnyű voltáért az alábbiakban közlünk:

Párbeszéd.

Feri, nem ovodás gyermek,
Margit, ovodás gyermek.

Az ovodás gyermek a szobában ül, a nem ovodás pedig bekopogtat és mondja:

Feri: Jó napot kívánok!

Margit: Jó napot, Isten hozott!

Feri: Hozzad jöttem, kissé beszélgetni.

Margit: Nagyon szép, nagyon örülök.

Feri: Mondd meg nékem, hogy miért van az ovodában oly nagy ünnepe és annyi vendég?

Margit: Azért, mert az ovodának születésnapja van.

Feri: Hát hány éves az ovoda?

Margit: Az bizony már negyven éves.

Feri: Negyven éves? az hosszú idő lehet.

Margit: Hogy hosszú, azt arról tudom, mert

édes anyám már sokszor elmesélte, hogy mikor oly piciny volt, mint én, akkor ő is járt az ovodába, a *Szigriszt bácsihoz*, aki akkor még fiatal ember volt.

Feri: Hát édes anyád még most is jár ovodába?

Margit: Dehogyan jár. Ő azóta nagyra nőtt, anynyira nőtt, hogy most már anyám lett, én meg a kis

lányam vagyok. Édes anyám helyett most én járok az ovodába. De a bácsi most már öreg ember lett, fehér bajusza van, bottal jár és nem lát; de azért mindig köztünk van és hallgatja, hogy mit csinálunk.

Feri: De, ha a bácsi nem lát, hogyan tudja, hogy mit csináltok?

Margit: Igaz, hogy nem lát, de annál jobban lát az ovó-néni, aki reánk ügyel és megmondja a *Bácsinak*, hogy milyenek vagyunk.

Feri: Ahá, most már értem. Mondd csak, szeretsz-e az ovodába járni?

Margit: No de mennyire. Oly jó ott lenni, mert egész napon át mulatunk a kertben és játszunk homokkal, talicskakkal, főző edényekkel, hajtó karikákkal, labdákkal és babákkal. De aztán izlik is az uzsonna! Haza sem kívánkozom, csak akkor, mikor megint éhes leszek, akkor sietek haza felé.

Feri: Még csak azt szeretném tudni, hogy ki építette ezt a szép ovodát?

Margit: Nem más, mint a nőegylet. A nőegylet nemcsak építette ezt az ovodát, hanem gondoskodik arról, hogy mindene legyen, a mi kell. Arról is gondoskodik, hogy a bácsi és a néni mindig köztünk legyenek, reánk vigyázzanak és minden szépre és jóra tanítsanak. Sokszor jönnek hozzánk a jó nénikék és hoznak süteményt és cukrot. Ma délután is kapunk jó uzsonnát. Ej de jó lesz! Már előre örülök, hogy milyen jól fogunk mulatni.

Feri: Mint látom, a nőegylet nagyon sok jó tesz az ovodának.

Margit: Igen, csak neki köszönhetjük az ovodát. Azért — tudod mit? — térdeljünk le és kérjük meg a jó Istent, hogy áldja meg és öltesse meg sokáig a nőegyletet és annak szeretett elnökét, hogy legalább még egyszer negyven évig tarthassa fenn az ovodát.

Éljen!

Mindannyian:

Éljen soká! Éljen soká! Éljen soká! Éljen!

A szép felemelő gyermekünnepély fél 12 órakor a Hymusz eléneklésével ért véget.

Délután három órakor újra gyülekeztek az ovoda növendékei a pécsi jótékony nőegylet ovodájában, honnan a fiúk zászlókkal, a leányok virág csokrokkal kezükben, zeneszó mellett, ünnepi kivonulást rendeztek *Faber Juliska, Tauber Hermin, Rumsauer Anna*, öz. *Ország Kálmánné, Henc Izabella, Duksz Gizella* óvónők vezetése mellett a *Széchenyitér*en keresztül, míg a járdákat két oldalt a gyermekek ünnepén lelkesedő szülők állták el.

A gyermekek menetét leánya, *Szigriszt Anna* vezetése mellett a jó öreg *Szigriszt bácsi* nyitotta meg, ki faradságot nem ismerve haladt kedvenc gyermekei élen s bizony köny szökött a jó öreg szemébe, midőn a gyermekek lelkes »Éljen a haza« kiáltásaiba, belevegült a szülők üdvözlése »Éljen *Szigriszt bácsi!*«

Délutáni négy órakor tért vissza a menet a pécsi jótékony nőegylet helyiségébe, hol a kicsinyek az ovodafenntartó nőegylet vendégei voltak, majd uzsonna után társas és labdajátékokat rendeztek az óvónők, míg az est beálltával a szülők hazavezették gyermekeiket az ünnepélyről, mely feledhetetlen kellemes emlék marad örökké a kicsinyeknek, örömnappja a szülőknek s dicsősége, kicsiny bár, de fényes jutalma *Szigriszt bácsinak*, lankadhatatlan ügybuzgalma fáradhatlan szorgalma s ritka jószívűsége valló gyermekszereletéért.

A pécsi technikusok kirándulása.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900 június 25.

Mint azt annak idején megirtuk, a pécsi technikusok *Beliscére* tervezett kirándulásukat pénteken délután kezdték meg, a mikor is a három órai vonattal utaztak *Beliscén*, hova esti nyolc órakor érkeztek meg. *Beliscére Péter Gusztáv*, a szlavoniai drávaszéki h. é. vasút üzletvezetője és *Guttman Ödön*, a beliscei fűrésztelep- és taníngyár tulajdonosa, fogadták az érkezőket, kik rövid ideig tartott pihenés után vacsorához ültek, mely a legkedélyesebb hangulatban a késő esti órákig tartott.

Szombaton reggeli hat órakor a gyártulajdonos vezetése mellett a vendégek a fűrésztelepet tekintették meg, mely úgy terjedelmének rendkívüli volta, mint technikailag művészi berendezésénél fogva rendkívüli érdekes látványt nyújt. A fűrésztelepen tíz keret és hatvan kisebb fűrész van állandó működésben, melyek óriási dimenzióju fatörzseket, az ugynevezett göcsöket hasítják fel szeletekké, mely művelet alapművelete a tanningyártásnak. Igen érdekes látvány a fűrészek készorülése, melyeket a gyár saját vegyi uton készített készorüldköveivel végezlet, valamint meglepő az is, hogy a gyár minden edényét, szerszámát a legkisebbtől a legnagyobbig önmaga készíti. Hogy mily óriási kiterjedésű a gyár telepe s mily nagy a forgalma, annak ecsetelésére felemlítjük, hogy a gyártelep huszonhét kilométernyi hosszú, az erdőségekkel együtt hetvenháromezer hold terjedelmű, mely területen naponta huszonhat vonat szállítja a nyers és feldolgozott anyagot.

A fűrésztelep megtekintése után reggeli hét órakor a szívélyes és vendégszerető házigazda lakásán reggelizés ültek a vendégek, kik reggeli után a gyár szerszámainak készítésére szükséges vasöntődét, esztergályos, kovács, asztalos, lakatos és bognár műhelyt tekintették meg, majd a hordó gyárba mentek, mely szintén rendkívül érdekes látvány, miután itt a hordódonga hajlítástól, az abroncszásig mindent a technika legmodernebb vívmányai szerint készített gépek végeznek.

Innen a tulajdonképeni tannin gyárba mentek a vendégek, hol egy külön bükk-fa hulladékokkal telített óriási kiterjedésű teremből szállítják a tannin gyártáshoz szükséges anyagot a kikészítési helyiségbe, mely munkát egy ugynevezett »Pater noster« tisztítógép végzi.

Ugyanezen gép szállítja a rostokra hasogatott bükkfa hulladékokat a fakadákba, melyekből hét vagy kilenc darab képez egy telepet.

Ezekben a hordókban aztán vízzel és gőzbevezetéssel forralják a tannint, mely folyadékot hatalmas szivattyúk segítségével újkád-csoportokba vezetik, hol jegeces marhával vegyítik. Ezt a műveletet megelőzőleg kondenzátorok (sűrítőkön) keresztül vezetik a folyadékot, mely innen töltő kádakba folyik s itt osztják el, hogy az egész gyártmányban egyforma (25 Bommé fok) legyen a csersav tartalom. Ennek megállapítása után hordókba töltik a most már kész tannint, melyből naponta átlag száz darab kétszázhetven kilogrammos hordót termel a gyár. A tannin eddigi legnagyobb fogyasztó piaca *London*, hol azonban igen nagy súlyt fektetnek a csersav színére, melynek előállításán egy külön e célra készített vegyi állomás foglalkozik. A gyárt több gép tartja üzemben, melyből a legkisebb száznál is több, a legnagyobb háromszázötven lóerejű. A tannin-gyár megtekintése után délután ebéd volt a gyárban és délután a faáruraktárt és a szivattyutelepet tekintették meg a vendégek, kik vasárnap délelőtt a *Guttmanovce* nevű telepet, majd az *Arokovci* közelében levő városmajort tekintették meg. Kétségtelenül érdekes és felemlítésre méltó, hogy az óriási szivattyutelepek felállítása, mely telep óránként ezernyolcszáz hektoliter vizet

szállít, mily nagy költségekbe került. Ugyanis a szivattyutelep a Drávaparttól negyven folyó-méternyire fekszik, mely negyven méternyi csatorna kiépítése a nehéz alapozási munkálatokra tekintettel *huszonháromezer forintba* került.

Az óriási erdőtelep bejárása után vonatra ültek a vendégek, kik Belisce, Noskovci és Szent-Lőrincen át tegnap este nyolc órakerkeztek érdekes és tanulságos kirándulásukról Pécsre.

Hirek.

Pécs, 1900. június 25.

Merénylet egy kanonok ellen.

Vakmerő gyilkossági kísérlet történt ma délután három óraker a püspöki papnöveldeben. Villámgyorsan terjedt szét a városban a rémhír, hogy *Pozsgay József kanonokot megölték.*

A püspöki papnöveldeben, Pozsgay saját szobájában történt a merénylet, melynek hírére nagy néptömeg gyűlt egybe a papnövelde előtt, melynek mindkét kapuját azonnal bezárták és se be, se ki egy lelket sem engedtek. Ebből lehetett következtetni, hogy a merénylő is bent van az épületben, hová az esetről telefonon értesített rendőrség emberei csakhamar kisétek. Először *Rangha János* rendőrmester sietett egy rendőrrel fel a papnöveldebe, majd *Kovács Antal* rendőrbiztos kíséretében *Tóth Jenő* rendőrségi kiküldött s egy rendőr mentek fel a szenzációs eset színhelyére.

Ezalatt a városba már is kiszivárgott a hír, hogy *Pozsgay kanonokot Pótay Mátyás szabó lötte meg.* A merénylő kétszer lőtt rá a kanonokra, a kit arcán ért a golyó s ekkor *Pótay maga ellen fordította a revolvert s magát lötte meg.* A merénylet okáról is elterjedt a hír, hogy a merénylő szabó nem készítette el a nála pontos határidőre megrendelt reverendákat s ezért Pozsgay kanonok, mint a papnevelő-intézet rektora, elbocsájtással fenyegette.

Sárkány Ármin rendőrkapitány első sorban orvosokat kért a merénylet színhelyére. Azonnal oda siettek a rendőrség értesítésére *Erreth Lajos* dr. kórházi igazgató főorvos, *Cirer Elek* tiszti főorvos és *Tolnai Lajos* kerületi orvos.

A szájról-szájra járt hír szomorú beigazolást nyert a rendőrségi vizsgálattal. A merénylő *Pótay Mátyás*, a papnevelő-intézet szabója volt, a ki a piac-téri Bazar-épület harmadik emeletén lakik s ott van a műhelye is.

Pótay ma délután három óra előtt ment fel a papnöveldebe *Pozsgay* rektorhoz s ekkor követte el a merényletet.

Pozsgay ülve fogadta a szabót, ki jelentést tett neki ismételtén arról, hogy a kispapok reverendáját folyó hó huszonkilencedikére nem készítheti el. Mivel azonban már hónapokkal ezelőtt történt nála a megrendelés s az intézetnek négy év óta szabója lévén tudhatta, hogy a késedelemmel nem védheti magát, a kanonok kijelentette neki, hogy új intézeti szabót fognak keresni.

Pótay erre előrántott a zsebéből egy hatlövetű, elefántcsont nyelű, hétmilliméteres revolvert s gyors egymásutánban kétszer rálőtt közvetlen közelből a kanonokra.

Pozsgay felugrott, de egyik lövés a jobb arcán, a másik pedig a bal karján találta.

A megtámadott kanonoknak sikerült ekkor az ajtón kiugrania s a harmadik lövés, a mit a merénylő tett, nem találta el. A szoba ajtajának kulcsát *Pozsgay* szerencsére kívül találván, a kulcsot ráfordította az ajtóra s a merénylő be volt zárva.

A lövések zajára az intézet növendékei és a személyzet összehutottak s rémülve látták az intézet rektorát véres és löportól fekete arccal, alétan támolyni elébük.

A bezárt szobából pedig egyszerre két lövés hangzott ki. A merénylő a nagy szobából egy másik szobába s onnan a harmadik kis szobába futott, bizonyára azt keresvén, hogy nem juthat-e ki valahol. Mikor látta, hogy be van zárva, a harmadik kis szobában *maga ellen fordította a revolvert s kétszer a fejébe lőtt.* Mindkét lövés talált s a merénylő véresen, eszméletlenül esett össze.

A megérkezett orvosok a meglőtt kanonokot rögtön ápolás alá vették. *Az arcába hatolt golyó megakadt és a fogsornál meglapult. A karját ért golyót is könnyen kivették s a sebeket bekötözén, konstataálni lehetett, hogy a sérülések legkésőbb két hét alatt begyógyulnak, ha esetleg komplikációk nem állnak be.*

Sárkány Ármin rendőrkapitány a szobát felnyitvatván, a kanonokra lőtt harmadik golyót az ajtó mellett a falban találták meg. A legelső szobából hörgés jelezte, hogy ott van a merénylő és ott is feküdt véres fővel, eszméletlenül. A rendőrségi orvosok egyelőre elkötötték a sebeit, hogy sok vért ne veszítsen s azután kocsira tétetvén, beszállították a városi kórházba. Természetesen ki nem lehetett halgatni, mert eszméletlen állapotban volt s állapota olyan súlyos, hogy most élethalál között van.

Pótay Mátyás középkorú, középtermetű, nős ember, gyermekei nincsenek. A jellegzetes kecskeszakállal bíró ember gyakran megfordult mulatóhelyeken, kávéházban és egyebütt s a *rendkívüli lobbánékony, boszuálló természetéről volt ismeretes.*

Eddig is kétségtelen, hogy *tettét előre megfontolt szándékkal követte el,* tehát — ha életben marad — *gyilkossági kísérletért* fogja a bíróság kérdőre vonni. Tudta, hogy a megrendelt ruhák el nem készítése miatt bajba kerül és zsebében a revolverrel, azzal a szándékkal ment ma délután fel a rektorhoz, hogy azon boszut áll.

A merénylet híre nagy megdöbbenést keltett az egész városban s a meglőtt kanonok iránt a részvét általános.

Napirend 1900. június 26-án.

Naptár: kedd, június 26. — Róm. kath.: János. — Prot.: Pál. — Görög-kei. (június 13.) Aquilina. — Zsidó: Sivan 29. — Nap két 4 óra 5 perckor; nyugszik 7 óra 57 perckor. — Hold két éjjel 4 óra 6 perckor; nyugszik 5 óra 15 perckor délután.

Időjárás. A központi meteorologiai intézet jelzése szerint: meleg idő, éjszakai csapadék és zivatarok várhatók.

— **(Uj államtitkár.)** A kereskedelmi miniszteriumhoz a király dr. *Nagy Ferenc*, m. kir. udvari tanácsost és budapesti tudományegyetemi nyilvános rendes tanárt államtitkárrá kinevezte.

— **(Jelentés a vizről.)** A főmérnöki hivatal a Tettye-forrás vizállásáról ma a következőket jelenti: A viztartók tele vannak; a Tettye-forrás vizszolgáltató képessége f. hó 24-én reggel hat óraker 5100 köbméter. — Ma, folyó hó 25-én, reggel a forrás vizszolgáltató képessége 4800 köbméter.

— **(Előléptetés.)** *Mártonffy Márton*, országos iparoktatási főigazgató, a hatodik fizetési osztályba lett előléptetve.

— **(Monstre hangverseny.)** A folyó hó 28.-án este a székesegyház kivilágítása alatt tartandó monstre hangverseny azon részből, melyek énekszámokat képeznek, a községi elemi s polgári leányiskola udvarán tegnap délután három óraker próba volt a katonazenekar közreműködése mellett. A próbára megjelentek a Pécsi Dalárda, Polgári Daloskör, a falragaszoknál tévedésből kifelejtett papnövendékek dalegyesülete, a Pécs-Bányatelepi Dalárda, főgimnáziumi, főreáliskolai s a tanító képző intézet énekkarának férfi hangjai, nemkülönb a katonazenekar. Az egyes dalegyesületek oly jól betanulták a három énekdarabot, hogy azok ez első összpróbán igazán meglepő precizitással

mentek, mit elősegített mindenestre *Hoffer* Károly értelmes, világos dirigálása, melylyel intenciót a közreműködőkre tudta szuszgerálni. Az impozáns énekar a katonazenekarral megfogja tenni az óriás hatást s Pécs zene-történetében mindig emlékezetes momentum lesz az a monstre hangverseny. Az ének és zenekar 28.-án este 8 óraker a Kat. Kör udvari helyiségében gyülekeznek.

— **(Papszentelés.)** *Hetyey* Sámuel megyés püspök vasárnap reggel hét óraker szentelte fe alszerpapokká a teologia végzett növendékeit, kik névszerint a következők; *Bergovec* Mihály, *Hajdinyák* Vince, *Kapossy* Iván, *Móses* András, *Müller* Károly és *Tóth* Lajos. Ma, hétfőn reggel hét óraker ugyancsak ez alszerpapokat szerpapokká szentelte fel fényes segédlettel a főpásztor.

— **(Kerti mulatság.)** A pécsi Kat.-Legényegylet tegnap, folyó hó 24-én délután saját helyiségében, saját házalapja javára tekeversenynyel egybekötött kerti mulatságot rendezett, mely ugy anyagilag, mint erkölcsileg nagyon szépen sikerült.

— **(Jubileumi ünnepélyek.)** Péter és Pál napján a jubileumi ünnepségek sorrendjében, mint értesülünk a következő változások álltak be: A zenés mise s magyar predikáció után délelőtt 11 óraker ünnepélyes szent mise leszen ismét, mely alatt a gregorián énekar énekel. Ugyancsak a délelőtt folyamán a processziók számára a Corpus Christi kápolnában mise lesz. A kilencórás ünnepélyes szent mise után, mint köztudomású, a magyar predikációt a templomban tartja *Kelemen* László dr. kurdí esperes. A vidéki körmenetek számára a predikációk helyrendje a következő: a székesegyház nyugati kapujánál a horvath predikációt *Jakics* Szilveszter nyugdíjazott plébános mondja; a karkáplánok lakásához vezető lépcső előtt *Walter* József németüröghi plébános mondja a német nyelvű szentbeszédet s a püspöki palota főbejárata előtt *Virágh* Ferenc karkáplán mond magyar nyelven szent beszédet.

— **(A pécsi automobil versenyek)** mint különlegesség, nagy vonzóerővel bírnak, s igaz hálával vagyunk a Pécsi Bicycle Club iránt, hogy alkalmat nyújt a motorgépek életrevalóságáról meggyőződni. Rendkívül érdekes számnak ígérkezik a 25,000 méteres rekordkísérlet. Egy hasonló tárgyú kép a Schönvald féle kirakatban látható, a hol egy önműködő tandem vezeti a rekordjavítást eszközlő kerékpárost. A Péter és Pál napi délutáni versenyekre már most is válthatók jegyek a főtőzsdőben.

— **(Térzene.)** A pécsi cs. és kir. 52 ik gyalogezred zenekara szerdán, f. hó 27-dikén az Erzsébet királyné sétatérén délután 6 órától 7 óráig térzenét tart. A térzene — melyet a csütörtök esti jubilaris ünnepségek folytán tartanak most kivételesen szerdán — műsora a következő: 1. Induló, Péter Ferdinánd főhercegtől. 2. Nyitány Strauss Mathuzsálem herceg című operettjéből. 3. Abiturienten, keringő, Mathystól. 4. Wagner opera-ábrándok, Strobltól. 5. Dear Heart; dal, szárnykürtre. 6. A szív mélyéből; mazurka Scharftól. 7. Duna gyöngye, Kaisertól.

— **(Kaszinó-estély.)** A pécsi Nemzeti Kaszinó legközelebbi estélyét folyó hó harmincadikán (szombaton) fogja megtartani.

— **(Járvány.)** Szabolcsról jelentik, hogy a gyermekek közt szörványosan fellépett a kanyaró, torok gyik s a ronsoló toroklob. A főszolgabírói hivatal szigorú óvintézkedések alkalmazását rendelte el a járványok tovább terjedése ellen, illetve megszüntetésére nézve.

— **(Véres mulatság.)** Az éjjel 11 óra tájban véres vége lett egyik korcsmában a vasárnapi mulatozásnak. *Szmutnek* Antal kömüves volt a véres mulatság áldozata, kit társa a verekedés közben úgy fejbe tisztelt egy söröspohárral, hogy *Szmutnek* alétan ro-

rogyott össze. Haza szállították a lakására s most otthon ápolják. A rendőrség pedig a véres multság ügyében megindította a vizsgálatot.

— **(Magyar pincér Franciaországban.)** A franciaországi Bar le-Duc község hivatalosan megkereste a pécsi főszolgabírói hivatalt, azaz értesítette, hogy éjjeli verekedésért a szilvási születésű Brauer Józsefet, ki a nevezett franciaországi községben pincér, harminc frank pénzbüntetéssel büntetést meg. Ha így folytatja, nem valami sok becsületet szerez elszakadt hazánkfa nemzetének, melyet még most is inkább szeretnek odakünn barbárnak tekinteni, mint műveltnak.

— **(Éjjeli csendzavarás.)** Szombaton éjjel nagy botrányt okozott három kádárlegény a szigeti-országúton. Egyik korcsmából jöttek ki részegen és az utcán mindenkit megtámadtak. Végre a rendőrség vetett véget az éjjeli botránynak, bekísérvén ahárom részeg kádárlegényt a torony alá, hol most a rendőrség folytatja ellenük a vizsgálatot.

— **(Juniális.)** A Zsolnay-gyár tűzoltósága tegnap, vasárnap délután az üszöghi erdőben juniálist rendezett, melynek apró kedvtelése s a tánc a legvidámabb kedélyhangulatban tartották együtt a késő esti, sőt éjjeli órákig a juniálistozó publikumot, mely igen nagy számmal kereste fel a délután folyamán az árnyas erdőt s élvezte annak gyönyörűségeit.

— **(Rossz a kövezet.)** A belvárosban már mindenütt aszfalt borítja az utcákat, kényelmessé téve a közlekedést, de a külvárosok bizony még manapság is a száz év előtti állapotokban, gidres-gödörös kövezettel helyenkint nagy nyaktörő kőtömegekkel diszelegnek. A Mautner és a Rézbányai léle üzletek felé eddig még nem jutott el a kövezetjavító kultúra és különösen a lovasok s így a huszárság részére valóságosan nyaktörő arra az ut. Talán már ideje volna ezen is segíteni, nem pedig hagyni a dolgot addig, míg valami baleset történik — akkor azután elkésve bár, de mégis gyorsan javítani a tarthatatlan állapoton.

— **(Disztornászás.)** A főgimnázium ifjusága ma délután félőtkor fehér-fekete dressben vonult le a tornaterembe, melynek nyári tornászóhelyiségében diszes közönség jelenlétében megtartották a szokásos disztornászatot, mely lapunk zártakor folyik.

— **(Szivattyutelep Darázson.)** Az Alsó Karasica-völgyi Vizszabályozó Társulat Darázson szivattyutelepet létesít. Az ahhoz szükséges épületek költségeit 46000 koronára irányozták elő.

— **(Körözött tolvaj.)** Hawk Ádám szegvárdi mészáros bezárt iródájában Berec József hosszuhetényi születésű 26—30 év körüli legény feltörte az iróasztalt s abból 180 készpénzt, egy sárgás bőr-erszényt, 10 drb. 5 forintos régi bankjegyet, egy régi 30 és 10 kros pénzt és egy fekete kamgárn kabátot elemelvén, megszökött. A bíróság most körözti a vakmerő tolvajt.

— **(Holttest a kutban.)** Engyel József izségi juhász a Darázs község határában levő Makai-szálláson gyilkosság áldozata lett. A meggyilkolt juhász ezelőtt 9 nappal nyomtalanul eltűnt s véres hulláját a főherceglaki csendőrség most találta meg a Makai-szállás egyik kutjában. A tettes már kiderült Bácsvánin Szávó izségi lakos személyében, a ki a megöltnek juhásztársa volt s a ki pénteken — midőn a hullára a kutban ráakadtak — megszökött, szombaton azonban kézre került. A gyilkost a vizsgálóbíró nyomban tartóztatta, a helyszínén kihallgatta s ezután csendőri fedezet alatt a mohácsi kir. járásbíróság fogházába kísértette.

— **(Urbéresek alakuló gyűlése.)** Hinka László, a baranyavármegyei közigazgatási bizottság erdészeti albizottságának elnöke Mohács nagyközség volt urbéreseit

mint közös erdőtulajdonosokat a szavazásra jogosultak jegyzékének, valamint a szervezkedésre vonatkozó szabályzatnak megállapítása végett alakuló gyűlésre hívta egybe, a gyűlés megtartására folyó hó 30 ik napjának délelőtti 9 óráját tűzte ki s annak vezetésével a járási főszolgabíró bizta meg.

— **(Baleset.)** Borócy Béla, a dombovári osztálymérnökség főnöke szerencsétlenül járt, a mennyiben a napokban haza kocsizván, oly helyre ért kocsijával, hol a keskeny kocsiúton az egymással szembejövő kocsik nagy bajjal térhettek ki. Egy ilyen kocsitorlasz érte Borócy kocsiját is. Kénytelenek voltak megállani, Borócy pedig leszállt a kocsiról, hogy megnézze mi okból álltak meg előtte a hirtők. A kocsiból való kiszállása azonban olyan szerencsétlenül történt, hogy bal lába bokája kifícamodott és ugyancsak a bokában egy helyen el is tört. A baleset úgy történt, hogy Borócy a nagy sötétségben nem láthatta, hogy egészen az árok szélén szállt le. A nedves talajon megcsuszott és így történt a baleset.

— **(Kés nem való gyermek kezébe.)** Ezt mondja a közmondás. De Szél István azt is bebizonyította, hogy az ő kezébe sem való, pedig már nem gyerek. Valami csekélység miatt megdühödött Rác Jánosra és a decsi nagyvendéglő előtt úgy oldalba szúrta, hogy az rögtön összeesett. A tettes ellen a törvényszék előtt folyamatban van a bűnvizsgálat.

— **(A pécsi Kádársegédek Szak-egylete)** saját alapja javára július hó 1-én (vasárnap) a Novak-léle vendéglő kerthelyiségében Gyár-utca 7. szám alatt világpóstával, vig és komoly szavalatokkal, confetti és serpentin dobálással és táncsal egybekötött nyári ünnepélyt rendez. Az ünnepély kezdete d. u. 4 órakor. Belépti-díj személyenként előre váltva 50 fillér, a pénztárnál 90 fillér. Jegyek előre válthatók az egyleti helyiségben, Novak János vendéglősnél (Gyár-utca 7. sz.) Petrovics Dezső fodrász üzletében (Kálvária-utca 20. sz.), Bors Márton vendéglősnél (Sörház-utca 3. sz.), Csapó István cukrázdájában (Király-u.), a munkás fogyasztási szövetkezetben (Kossuth Lajos-utca 29. sz.) Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és a helybeli munkás lapban nyugtáztatnak. Kitűnő zenéről, valamint jó ételekről és italokról gondoskodva van.

— **(Egy anya rémtette.)** A sokat megénekelt anyai szeretetet csufolja meg az a hajmeresztő tett, melyet a napokban egy berlini asszony félig boszúból, félig elkeseredésből és kétségbeesésből elkövetett. Egy berlini bádógos, ki a Wrangelgasseban lakik, összepörölt a feleségével és végre megverte. A mikor a férfit kitette lábát a házból, az asszony négy kis gyermekével felfutott a negyedik emeletre, feltépett egy ablakot és a három idősebb gyermeket egymásután ledobta. A mikor ez megtörtént, a legkisebb gyermeket hóna alá kapta és maga is leugrott. A négy gyermek szörnyen halt. Az asszonyt súlyosan megsebesülve vitték be a kórházba.

— **(Vesztett eb garázdalkodása.)** Német-Bólyban egy a vidékről odavetődött eb körülbelül ötven embert megmart. A marakodó eb elfogatván és lebunkóztatván, a mohácsi járási állatorvos megállapította, hogy veszett volt. A járási főszolgabíró a megszabott negyven napi zárlatot elrendelte.

— **(Kórház kitiltás.)** A belügyminiszter Rozenbaum Sándor, tolnai csavargó kereskedőjét, ki különféle betegségek ürügye alatt az ország különböző kórházaiban ápoltatja magát, mi által az illető betegápolási alapnak nagymérvű kiadásokat okoz: — az összes hazai kórházakból kitiltotta.

— **(A rendőri közlöny arcképcsarnoka.)** Nem panaszkodhatunk már, hogy nincs nálunk irodalom pártolás. Alig indul meg valahol egy heti lap, nem telik bele néhány hónap, már mint napilap büszkélke-

dik, egyéb lapok pedig igyekeznek minél előbb »illusztrált« tá valni. Ebbe a vágyba eshetett alkalmasint a Rendőri Közlöny, mely bár szórványosan eddig is közölte jelesebb betörők arcképeit s mely most már a körözött, illetve a »fekete könyv«-be iktatott ember arcképcsarnokát fogja mellékletén hozni. Ezt írja legalább egy a napokban érkezett belügyminiszteri leirat, mely szerint meg hagyatik valamennyi rendőrkapitányság, járási főszolgabírói hivatal és községi előjáróságnak, hogy a Rendőri Közlöny-nek közlendő arcképcsarnokát külön eltéve évenként kötéssék be és évszámmal, valamint betűrendes tartalomjegyzékkel ellátva őrizzék meg. Ez léssen aztán a világ gonoszainak és az agnoszkálendő öngyilkosoknak diszes albuma!

— **(Fatolvaj.)** Ritka az ilyen nyáron, ha csak nem olyan fatolvajról van szó, ki a szomszédja kertjéből eleven gyümölcsfát lop gyökerestől. Neumann János, rác-közári lakos azonban nem ezekből a fatolvajokból való, a mennyiben őt szomszédja, Hornyik István azon kapta rajta a napokban, hogy fűskamrájából a kétségtelenül száraz tűzelőt fát lopta. A nyári fatolvajt feljelentették a bíróságnál.

— **(Különös vérmérgezés.)** Az öt évvel ezelőtt elhalt cukorkirály, Cord Meyer legidősebb fia a napokban halt meg New-Yorkban vérmérgezésben. Ceruzája hegyezése közben könnyedén megvágta mutatóját, de erre rá sem hederített. Éjjel azonban heves fájdalmakat érzett egyik kezén. Az elhívott orvos vérmérgezést konstatált, s bár New-York leghíresebb sebészei igyekeztek a milliomos életét megmenteni, ez nem sikerült. Az alig 48 éves dollárfejedelmet, a ki két bátyjával egy előkelő banküzletet vezetett, igen szerették New-Yorkban.

— **(Állatszélidítő és jaguár harca.)** Bostock állatseregletében, mely most Newarkban (Egyesült-Államok) van, Mauwella Lujza asszony állatszélidítőt megtámadta egy jaguár, midőn ezt arra akarta kényszeríteni, hogy a kinyújtott ostornyélen átugorjon. Az állat nem akart ugrani, mire az állatszélidítő ostorával egy hatalmasat vágott az állatra. A jaguár erre Mauwella nyakára vetette magát s elkezdte azt marcangolni. A kétségbeesett kiáltásokra előrohant a személyzet s rudakkal igyekeztek a jaguárt elűzni. A vadállat el is hagyta áldozatát, de csak azért, hogy az emberekre vesse magát; ezeknek persze nem árthatott, mert a rostélyon kívül voltak. Mauwella ezalatt összeszedte magát s sikerült az állatot addig távortartania magától, míg Johnson, az elefantszélidítő megérkezett. A jaguár a támadt nyíláson ekkor kiugrott s elbujt. Mauwella asszony azonban, a kinek közben revolvert adtak a kezébe, lövésekkel kényszerítte az állatot, hogy kalitkájába visszatérjen. Mikor ez megtörtént, a szép állatszélidítő ájultan rogyott össze. Az orvos azonnal kiégette a nyakán és mellén tátongó sebeket, de attól félnek, hogy vérmérgezést kapott Mauwella asszony.

— **(Harc egy örökös körül.)** Egy kilencéves leánygyermek gyámságáért folytat elkeseredett küzdelmet New-Yorkban a mostoha-anya és a nagynéne. Kortright nevű milliomos végrendeletében Alice nevű leányát tette örökösévé és az ő fölötté való gyámkodásért folytatnak most harcot a rokonnok. A milliomos ugyanis első végrendeletében második nejére és az első feleségétől származott gyermekére hagyományozta óriási vagyont. Amde a házasság időközben összeveszték és Kortright megváltoztatta a végrendeletet, még pedig a gyermek javára, a kinek gyámjául nagynénjét nevezte meg. Egy évvel később Kortright elmebetegintézetben meghalt és a fiatal özvegy azt állítja, hogy férje már a végrendelet megváltoztatásakor is elmebajos volt; mindazáltal hajlandó a vagyonszétválást lemondani, de a gyermek fölötté való gyámkodás jogát nem akarja elengedni. Hosszas

bonyodalmas, kellemetlen perre van itt kilátás és valószínű, hogy a kis Alice nagykorú lesz, a mire a gyámügyben a bíróság végérvényesen dönthetett volna.

— (A krinolin ellen.) Berlinben élénken fenyeget a krinolin inváziója. Sokan vannak, a kik szeretnék régebbi jogaihoz jutni az abroncs szoknyát és párthiveik száma egyre szaporodik. Am az ellenkezőben nincs hiány és néhány nap óta egy röpiratot terjesztenek a berlini nők között, mely heves szót a krinolin behozatata ellen. A felhívás megaláznál mondja a német hölgyvilágra hogy elfogadjon egy olyan divatot, melyet Pompadour asszony eszelt ki és egy francia császárné: Eugénia támasztott fel halloptaiból. Ha már a német nők nem tudnak önálló lenni az öltözködésben — így mondja a röpirat — hát fogadják el inkább az angol viseletet, mely szebb és mely egészségesebb is, mint a mivel a franciák árasztják el a világot.

Egyről-másról.

— A mi örökké új marad. — Mancsi őnagyságáék. —
»A Pécsi Figyelő pályázata.« —

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter Úr, az idén ismét kibocsájtotta a házalók elleni rendeletét. Ez a rendelet alapjában véve 1891. évben készült és akkor is volt új, azóta azonban a nyári idény beköszöntével, (akár csak a fumei cápa) minden esztendőben újra »kel« s akárcsak a legújabbban elválasztott sziámi ikrek egymáshoz, akkent hasonlít előző években született testvéreinek. S ennek az örökké megújuló rendeletnek készítését csekélységem a következőképp merészkedik elképzelni:

A *miniszter*: (rettentő nagyokat fújva) Tyű! Az áldómat, de kutya meleg van. Valósággal megsül az ember! (Sóhajtván.) De hat mit tegyen az ember? Egy ilyen szegény miniszternek dolgozni muszáj. Ha akar, ha nem. Dolgozni? De mit? Eh! Majd segít a jobbik eszem. (Csenget.)

Titkár: (berohan.) Parancsol nagyméltóságod?

Miniszter: Nézze csak, dolgozni kellene valamit. Például törödni a vidékkel, vagy ilyesmit. Szóval, hogy ne foghassák rank a naplopást. (Fájdalmas sóhajjal.) Hiszen tudja milyen gonosz nyelvű a világ, örökké bennünket szapulnak.

Titkár: (gondolkozva). Mit szólna például nagyméltóságod a közigazgatás államosításához?

Miniszter: (méltatlankodva). Ilyen melegben?

Titkár: Vagy tán bocsássunk ki egy a vidéki városok közvilágításával foglalkozó rendeletet.

Miniszter: (dühösen) Uram! Maga kétségtelenül beteg! Azt hiszi, hogy én robotolni akarok, hogy én napszámos vagyok? Tudja, olyasmit akarok, a minek látszata van és még sem kerül sok társadamba!

Titkár: (szerényen mosolyogva) Akkor talán legjobb volna feljuttatni a tavalyi házalók elleni rendelet-et. Készen van, csak le kell iratni aztán szét küldjük valamennyi törvényhatóságnak!

Miniszter: (örvendve) Brávó! Ez az! Irassa le tehát azt a rendeletet s legfeljebb szűrják még bele, hogy: szegénységi bizonyítványal bíró egyének vidéki városok heti piacos napjain is házalhatnak. Ez legalább újítás! Üdvözlöm titkár úr! Jó mulatást!

(A miniszter megkönnyebbülten távozik, a titkár pedig mély hajlongással, ajtón kívüli állapotba helyezkedik.)

*

Különösen a fiatal, de talán a kevésbé fiatal férfiak is tudni fogják, hogy minden feleségnek megvan a maga becéző neve.

»Ducinak«, »Miminek«, »Csizinek«, »Gericének«, »Üdvöskének« keresztelik el felesé-

geiket a szeretetreméltó férjek, kiknél azonban legújabb divat szerint »Manci«-nak hívják a feleséget, mert Isten tudja, van valami érzékcsiklandozó érdekes abban, midőn a fiatal férj jeggyűrűs kezével gesztikulálva, boldogan rebegi:

— Tetszik tudni, drága nőm, »Manci« ...

Nos tehát Mancsi őnagyságáék most szörnyű bajban vannak, amennyiben rohamosan közeledik a fürdőszézon. Pardon a prózai, de kétségtelenül találó hasonlatért, mint a svábbogarak, melyeknek táborába Zacherlin-t hintonak, olyan lázas, szinte kábult sietséggel járják be a ruha, divat s kalapkereskedéseket, készítik a fürdő toilletteket. Persze csak azok a szerencsések vannak ily kellemes helyzetben, kiknek engedékeny férjük van, mert bizony, ahol zsarnok a férj, ott először a »házi doktor bácsi« ősz szakállát kell megcirógatni, hogy felfedezze azt a veszedelmes betegséget, mely okvetlenül fürdőre kényszeríti »Manci« őnagyságáékát.

S ha úgy két három hét múlva éjfél után a kávéházban találkoznak egy hirtelen megjeggyűrűtelt fiatal férjjel, ki kedélyesen pezsgőzve huzatja a cigánnyal s esetleg megkérdezzük, hogy miért van ily jókedve? bizonyára ezt kapjuk válaszul:

— Tetszik tudni: drága nőm — Mancsi — fürdőzik.

*

A »Pécsi Figyelő« pályázata! Nehogy valamiképpen azt higgyék rólunk, hogy tán anyagi jólét-tütségbe estünk s nem tudván kincseinktől szabadulni, néhány ezerkoronás pályázatot nyitunk, előre is kijelentjük inkább, hogy ez vidéki napilapnál nem igen szokott előfordulni. Csupán arról van szó, hogy becses lapunk derék kiadója a mai postával egy ötpeccés levelet kapott ezzel a címmel: »Tekintetes Tasz József úrnak Mel tisztelettel adasék néki Pécsset.« — Felbontva a levelet, nem tudott rajta eligazodni s nehogy hiába vádolanak bennünket az ujságírói címmel, melylyel díjmentesen a mindentudás kötelezettsége is jár, feladta a levelet a redakcióba szives megfajtás végett.

Mi sem tudunk azonban ezen eligazodni s azért ime közöljük egész terjedelmében a levelet minden erényeivel és hibáival együtt:

»Egyefehér szőrű
Göbelveszet amánfaji
és aszabolcsi Erdőben
akanász elől otvanak
legyelőn akanász azt
álitya hogy elment
malacozni asertes
saját nevelésem
asertes értéke 35 f
Június 14 kén elveszet 1900
Tulajdonos Gazda
Pécs Meszesi Pusztán
Tejkeszelő Gyenis István
Tekintetes Tasz Jozsef ur
kérem figyelem
neveni
Tisztelettel.

Ezek után pedig tiszteletteljesen pályázatot hirdetünk a következő három kérdés megfajtására:

1. Miért íródott ez a levél s miért küldetett hozzánk?
  2. Mi a tartalma?
  3. S miért kellett nekünk tudnunk azt, hogy Gyenis Istvánnak egy malaca elveszett? Pályadij: szabad utazás Párisba!
- Akik ezt a három kérdést helyesen megfajtják, talán meg tudják fejteni a következő kérdéseket is: Mikor nyílik meg a pécsi villamos? Lesz-e jövőben Pécsset világos utca, ha a hold nem világít? Melyik szent Dávidnak a nótája, melyet allandóan hegedül? Mikor nem sóhajtoznak este az alsó sétatér bokrai? Mikor lesz Széll Kálmán miniszterelnökből váci püspök? Vannak-e most nagyobb kinok, mint a khinai császárné özvegyi kinai?

Dr. Faust.

Művészet, irodalom.

○ *Ofélia*. Ily cím alatt került könyvpiacra a közel múltban *Horkai Elemér*, lapunk belmunkatársának egy a dzsenti világból merített társadalmi regénye, melyet a kritika is igen kedvezően fogadott s a mely ugy csinos kiállítású, mint romantikus tartalmánál fogva bármely könyvtárban méltó helyet foglalhat. A regény, mely *Tais* József, pécsi könyvnyomdatulajdonos nyomdájából került ki, ugy a szerzőnél, mint a »Pécsi Figyelő« kiadóhivatalában három koronáért megszerezhető.

○ *Vidéki hírlapirodalom*. »*Tolnai Hírlap*« címen vasárnap Tolnán társadalmi hetilap indult meg *Blochinger Endre* szerkesztésében. Az új lap első száma érdekes tartalommal jelent meg. A »*Kaposvár*« szerkesztőségének kötelékébe, mely lap évek óta élénk buzgalommal szolgálja Kaposvár és Somogy megye érdekeit, dr. *Rózsa Ernő* ügyvéd tőmunkatársi minőségben belépett. *Csondor János* felelős szerkesztése mellett a lap külalakban is változáson ment most át, mert *Gerő Zsigmond* könyvnyomdájában teljesen új beosztással készült.

Gabona-árak.

Hivatalosan feljegyeztettek Pécs szab. kir. város 1900. évi június hó 23. napján tartott hetivásárán.

Az árak métermázsánként számíttatnak.

Buza új 13.—14:00; ó —.—.—; kétszeres új 11:60—12:60; rozs ó —.—.—; új 11:20—12:00; árpa őszi —.—.—.—; — tavaszi —.—.—.—; zab tavaszi —.—.—.—; új —; búkköny —.—.—.—; kukorica ó —.—.—.—; új 12:00.—12:30; széna 3:60—4; szalma 2—2:40.

Kínálat: igen gyenge, mintegy 120 gabona-kocsi volt a piacon.

Törvénykezés.

§ *Megszűnt csőd*. A kaposvári kir. törvényszék mint csődbíróság közhírré teszi, hogy *Sebő Vilmos* volt kaposvári kereskedő ellen nyitott csődöt megszüntette.

§ *A gyilkos miséje*. Granadában az esküdtszék a minap kezdte meg egy pör tárgyalását, a melynek eredményét egész Spanyolországban nagy izgalommal várják. A büntett, a melyről az esküdtek itélni fognak, oly borzasztó, hogy az általános fölhaborodás nagyon is érthető annál inkább, mert a fővádolt az egyház szolgálja, pedig a papok éppen Spanyolországban igen nagy tiszteletben tartják, s nem is ok nélkül. A szörnyeteg egy fiatal ember, *Julian Anguita*, a ki azzal van vádolva, hogy anyjával és anyjának két bátyjával ötvennyolc éves atyját, *Antonio Anguitát* orgyilkos módon megölte. Az öreg kissé gyöngye elméjü *Antóniúnak*, évek óta valami örökségi pöre volt bátyjaival, s bár az igazság az ő részén volt, a béke kedvéért kész lett volna nagyobb áldozatokra is. *António* felesége és fia azonban ezzel sehogysem voltak megelégedve s mivel attól féltek, hogy végre is engedni fog, s az örökség jó részét odaadja bátyjainak, elhatározták, hogy elteszik láb alól. Az asszony mérget szerzett, s azzután a pap azt kezdte híresztelni, hogy atyját betegsége miatt legközelebb az örütek házába kell majd szállítani, 1898 október 11-én elérkezettnek láttak az idő a gyilkosság végrehajtására. Az öreg *Antóniót* felesége, fia és két sógora kocsiara ültették s elindultak vele, hogy a szomszédos Malaga tartomány egy kis helységében levő örütek házába szállítsák. Több órai utazás után egy kis erdő mellett megpihentek. A fák árnyékában megreggeliztek, s az öreg get lerészegítették. Azzután a felesége oda nyújtotta neki a mérget egy pohárban; az öreg kiitta s nyomban meghalt. Miután a gyilkosság megtörtént, a gyilkosok azon voltak, hogy a holtestet fölismerhetlenné tegyék, s a rendőrséget félrevezessék. A meggyilkolt fia egy nehéz kővel a felismerhetlenségig összeroncsoolta

a halott fejét, aztán hamisított okmányokat dugtak a zsebébe, s egy mély sziklahasadékba dobták. Hazatérve azt híresztelték, hogy Antónit egy gyógyító-intézetben helyezték el. Néhány héttel később egy József Diaz nevű fölbérelt embertől levél érkezett a paphoz, hogy az apja a gyógyító-intézetben meghalt. A pap tettetett meghatottsággal mutatta a levelet a városban, s nyomorult bűnét azzal tetézte, hogy maga mondott ünnepi gyászmisét az apjáért, s gyilkos rokonaival együtt gyászolta az elhunytat. De az öreg eltűnése miatt mégis gyanakodni kezdtek, s a szörnyű bűn kiderült. A tárgyaláson tizenhét terhelő és tizenkilenc mentő tanút hallgattak ki. Az ügyész a gyilkos papra és anyjára halálbüntetést kért, a két sógorra pedig sok esztendei nehéz rab-ságot.

§ **Gondnokság alá helyezések.** A pécsi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy *Horváth Mária* 36 éves, róm. kath. vallású, pécsi lakost elmebaj miatt gondnokság alá helyezte. — A kaposvári kir. törvényszék közhírré teszi, hogy *Varga János* kaposkereszturi lakos gondnokság alá lett helyezve. — A kaposvári kir. törvényszék közhírré teszi, hogy *Csima János*, jutai lakos, gondnokság alá helyeztetett.

Közgazdaság.

□ **Sertésvész.** Hirden kiűtött a sertésvész, mely évek óta teszi már tönkre a gazdálkodók, a sertésenyésztők reményét. Hirdre nézve a zárlatot elrendelték.

TÁVIRATOK.

— **A király szobra Bruck-Ujfaluban.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A mosonmegyei Bruck-Ujfaluban tegnap leplezték le a király szobrát. A király képviselőjében *Károly Ferdinánd* főherceg volt jelen. A kivonult katonaságok két tiszt olaszul és oláhul tartott beszédet, magyarázva az ünnep jelentőségét. A nemzeti színű lepellel borított szobor körül ritkaság látványt nyújtottak a deputációk díszmagyar öltözékű és az egyenruhák fényes serege. A mise után zajos ovációk között lehullt a lepel. *Károly Ferdinánd* főherceg melegen gratulált *Zala György* szobrásznak. A *Dalárda* elénekelte *Jókai* „Király-himnuszát“ és a „Szózat“-ot. *Általános megütközést keltett, hogy a katonasághoz magyarul nem beszéltek*; még a káplán is németül beszélt.

— **Ferenc Ferdinánd házassága.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Hivatalosan jelentik, hogy jövő csütörtökön a király, a miniszterek és titkos tanácsosok jelenlétében *Ferenc-Ferdinánd* főherceg ünnepélyes esküt és nyilatkozatot tesz *Chotek* Zsófia grófnővel kötendő morganatikus házasságára nézve. Az ünnepélyes aktusnál *Szell* Kálmán is jelen lesz és a trónutódlás tárgyában az országgyűlés elé javaslatot fog terjeszteni.

A bécsi Fremdenblatt az esetből kifolyólag magasztalólag ír *Ferenc-Ferdinánd* főhercegről, aki szíve sugallatát követi s ezért meghozza az áldozatot, hogy neje kedvéért lemond a koronáról s jövőendő gyermekei trónutódlásáról.

— **A boxerek lázadása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Az amerikai konzul *Takuból* a következő táviratot kapta e hó 22-éről: Az oroszok és ame-

rikaiak, a kik e hó 21-én megkísérelték *Tiencin* felszabadítását, kénytelenek voltak visszavonulni. Valószínűleg pénteken a seregcsapatok megérkezése után fogják a támadást megújítani. Csütörtökön egy páncélos vonat kisiklott.

A nankingi alkirály táviratozza, hogy június 20-án a követségek biztonságban voltak.

Az orosz hivatalos lapban közölt hosszabb kommuniké mindenekelőtt megemlíti, hogy a császári kormány mihelyt az első nyugtalanító hírek érkeztek *Khinából*, energikus intézkedéseket tett. Végül azt mondja a tudósítás, hogy az összes barátságos államok csapatainak jelenléte tekintettel a mostani izgalmas eseményekre a *pekingi* kormánynak csak lényeges szolgálatot tehet a lázadók elleni küzdelemben.

A *Reutter-ügynökségnek* *Shanghai*-ből táviratozzák, hogy *Tuan* herceg elmozdította *Jungelu* főparancsnokot, kijelentve, hogy maga vonul *Tiencin*-be s elűzi onnan az idegeneket. *A császárné parancsot adott a Khinában levő idegenek kiűtésére.*

Legújabb hír szerint a *khinai* csapatok *Tiencin*-nél az idegeneket körülfogják, de nem merik újra megtámadni, hanem kiéheztetik őket.

— **Villamosok sztrájkja.** („Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A budapesti villamos vasut alkalmazottainak sztrájkja alkalmasint hamarosan véget ér. A főpolgármester tanácskozik *Jellinekkel*, a villamos társaság vezérigazgatójával. A gyors megoldás oka a sok szerencsétlenség, a melyet a villamos a sztrájk kiütése óta okoz. Ma délelőtt is egy fogatot gázolt el az egyik villamos kocsis. Szerencsére a bennülőeknek nem lett semmi bajuk.

— **Változás a kereskedelmi miniszteriumban.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Csörgő* Gyula kereskedelemügyi miniszteri államtitkár legközelebb megváltik állásától s teljesen visszavonul a közéletből.

— **Milán utazása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Bécsből vasárnap *Milán* király *Kalsbad*-ba utazott; a szerb miniszterelnök pedig *Marienbad*-ba.

— **Gyászmise Murawiewért.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Bécsben az orosz nagykövetség kezdésére vasárnap délelőtt az orosz templomban gyászistentisztelet volt, az elhunyt *Murawiew* gróf lelkiüdvéért. A gyászmisén jelen volt a diplomáciai kar számos tagja, köztük a török nagykövet, továbbá *Szécsen* gróf és *Kapniszt* nagykövet.

— **Kitüntetett kapitány.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Vilmos* császár *Lons* kapitánynak az „*Illis*“ parancsnokának a „*Pour le merite*“ érdemrendet adományozta. A kapitány kitüntetését zászlójezzel közzétették a kielikötőben levő flottával.

— **Nincs pestis Oportóban.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Madrid*-ban a lapok oportói táviratai határozottan megcáfolják azt a hírt, mintha ott pestiseset fordult volna elő.

— **Miniszterelnök szenátor.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Dupuy* miniszterelnököt szenátorrá választották.

— **Nagy tűzvész.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Nagy tűzvész pusztított tegnapelőtt *Nizsna* nyitramegyei községben. A tűz délután 4 órakor ütött ki s rövid idő alatt számos pajta, sok takarmány, házi állat stb. pusztult el. A kár igen jelentékeny.

— **Zivataros időjárás.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Hazánkban szeles és nyugaton hűvös idő uralg. Kisebb nagyobb esők majdnem mindenfelé voltak, elvéve zivatarral. A földmívelési miniszter a gazdasági tudóstól a következő táviratokat vette: *Kaposvár* 21. és 23-án esős zivatar volt, a gabona megdőlt. *Nemes-Ocsán* 22-én nagy vihar és felhőszakadás volt, mely épületeket döntött le és nagy élőfákat is kicsavart. Embereket is esett áldozatul. Ekelben egy épület beomlása folytán nyolcvan drb. birka elpusztult. *Komáromban* szintén nagy zivatar volt.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

13616.

alisp. 1900.

Baranyavármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Baranyavármegye törvényhatóságánál megüresedő évi 2000 korona fizetéssel és 490 korona lakbérrel javadalmazandó s a vármegye közönségének f. é. július hó 9-én tartandó közgyűlésében választás útján betöltendő

gyámpénztári ellenőri-,

és évi 1200 korona fizetéssel és 420 kor. lakbérrel javadalmazandó s főispáni kinevezés útján betöltendő

II. oszt. irnoki állásra

pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1883. évi I. törvénycikkben előirt minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket — még pedig a közszolgálatban állók hivatali előjáróik útján folyó évi július hó 3-áig bezárólag báró *Fejérváry Imre dr.* főispán úrhoz címezve hozzám annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Pécsett, 1900. évi június hó 25-én.

Tormay Károly

alispán.